

POSITION PAPER FEDERATIE NEDERLANDSE RUBBER- EN KUNSTSTOFINDUSTRIE (NRK)

Rondetafelgesprek over normeren, stimuleren en beprijzen ten behoeve van een circulaire economie d.d. 18 december 2024

De maakindustrie in Nederland en Europa staat onder grote druk. De toekomst van de Nederlandse maakindustrie en het bijbehorende verdienvermogen staan op het spel. Het is cruciaal dat Nederland inzet op een integrale Europese aanpak om de maakindustrie te ondersteunen. Cruciaal in deze aanpak is:

- Geharmoniseerd beleid in de gehele Europese Unie is onmisbaar, nationale koppen werken de uitwerking van een Europese aanpak tegen, omdat ze zorgen voor een ongelijk Europees speelveld.
- De Europese aanpak moet gericht zijn op versterking van de gehele waardeketen.
- Stimuleer en maak circulaire businesscases mogelijk. Daarbij is ondersteuning van de nu nog onrendabele top een noodzaak.

De Europese kunststofproductie nam in 2023 met 8,3% af en de hoeveelheid mechanisch gerecyclede post-consumer kunststoffen daalde met 7,8%, terwijl de wereldwijde productie van kunststof met 3,4% toenam.¹ Europa verliest daarmee deze markt aan andere economische wereldmachten.

Draghi benadrukt in zijn rapport² dat om Europa's ambitieuze klimaatdoelen, concurrentievermogen en economische groei te bevorderen, er een duidelijk en gemeenschappelijk uitvoeringsplan opgesteld moet worden. Het Nationaal Programma Circulaire Economie (NCPE) 2023-2030 noemt beprijzende, normerende en stimulerende maatregelen als mogelijke aanpak. Als NRK steunen wij een dergelijke aanpak. Enkele concrete aanbevelingen:

1. De stok: normeren en beprijzen op productniveau

Normeren en beprijzen moet op productniveau gebeuren. Deze maatregelen worden bij voorkeur Europees genomen. Bij eventueel nationaal beleid is dit niet anders. Immers, de afnemer bepaalt. De merkeigenaar of retailer beslist namelijk bij het ontwerp van een product welke grondstoffen er worden gebruikt, o.a. vanwege de kostprijs. Door de verplichting daar te leggen wordt het beoogde doel van de normering of beprijzing effectief behaald. De regels gelden dan voor alle producten die op de (Europese of nationale) markt worden gebracht.

Dit gaat mis bij de uitwerking van de Nationale Circulaire Plastic Norm (NCPN, IenW) en de Circulaire Plastic Heffing (CPH, FIN), waar alleen de Nederlandse toeleverende maakindustrie moet voldoen aan deze eisen en niet de partij die het product op de markt brengt. Terwijl geïmporteerde producten buiten de reikwijdte vallen. Hiermee jagen we onze industrie over de grens en worden we afhankelijker van grondstoffen of eindproducten uit andere landen en besparen we daarnaast mondiaal nauwelijks CO₂. Dit

¹ <https://plasticseurope.org/knowledge-hub/plastics-the-fast-facts-2024/>

² https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en

moet anders, zie onze open brandbrief van 26 november jl. aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat.³ Overigens, de staatssecretaris schrijft in zijn brief van 4 december jl. over de problemen in de textielverwerkingssector het volgende: “Omdat er sprake is van een Europese interne markt, is het niet logisch om nu nationaal een verplicht percentage recycelaat in te voeren”.⁴ Daar zijn wij het helemaal mee eens.

2. De wortel: stimuleren via tijdelijke subsidie op onrendabele top

Dit jaar zijn diverse kunststofrecyclers failliet gegaan in Nederland en ook andere branches luiden de noodklok (o.a. textiel⁵ en metaal⁶). Er is geen circulaire businesscase. Toch is er licht aan het einde van de tunnel: er komt veel Europese wetgeving. Hierin is ingezet op andere keuzes in het productontwerp. Denk aan de verpakgingsverordening (PPWR), de autowrakkenverordening (ELVR) en de ecodesignverordening (ESPR). Hiermee werkt Europa toe naar een circulaire businesscase die wél toekomst heeft.

Maar die tunnel is nog lang... Tot die tijd moet de Nederlandse overheid de circulaire maakindustrie ondersteunen zodat die blijft bestaan. Daarom is een subsidie van de onrendabele top nu onmisbaar. Daarna kunnen deze bedrijven zichzelf redden. Met dergelijke stimulering vergroten we het concurrentievermogen van onze industrie op zowel de korte als de lange termijn.

3. Hoe dan wel een bijmengverplichting (Nationale Circulaire Plastic Norm) invoeren

Ten eerste: Een bijmengverplichting die geldt voor alle kunststofproducten die in Nederland op de markt worden gebracht, in plaats van kunststofproducten die in Nederland worden geproduceerd. Dan gelden de regels ook voor in het buitenland aangekochte kunststofproducten.

Ten tweede: Voorwaarden stellen over de herkomst van het recycelaat. Anders wordt een norm ingevuld met de import van goedkoop recycelaat uit Azië en Amerika waardoor de Nederlandse kunststofrecyclers nog altijd niet geholpen zijn en draagt een norm niets bij aan de beoogde reductie van CO2 emissie.

Ten derde: Kunststofproducten waarvoor juridische of technische belemmeringen bestaan voor het bijmengen van circulaire plastics, dienen te worden vrijgesteld van een bijmengverplichting.

Met bovenstaande aanpak worden de Nederlandse kunststofverwerkers en kunststofrecyclers ondersteund. Er ontstaat dan daadwerkelijke vraag naar Nederlands recycelaat en worden kunststofproducten uit het buitenland niet aantrekkelijker omdat aan die producten dezelfde recycleateisen worden gesteld.

Hiermee anticiperen we ook op alle Europese regelgeving inzake kunststofproducten zoals onder meer de Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR), End of Life Vehicle Regulation (ELVR), Construction Products Regulation (CPR) en Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR).

³ [Open brandbrief van kunststofverwerkers en -recyclers: Red Nederlandse banen en bedrijven](#)

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2024D47636>

⁵ <https://recyclepro.eu/afvalstromen/textielafval/crisis-in-textielrecycling-wat-is-er-aan-de-hand/>

⁶ <https://nos.nl/artikel/2547121-overheid-moet-tata-steel-redden-voor-het-te-laait-is>